

РЕЦЕНЗИЯ

**по конкурс за академичната длъжност „доцент” в
професионално направление**

**3.7 Администрация и управление (Организация и управление
извън сферата на материалното производство**

**(Институционална система на ЕС), обявен в ДВ. бр. 103 от 23 декември 2011 г.
за нуждите на ВСУ „Черноризец Храбър” с единствен кандидат
главен асистент д-р Красимир Александров Недялков**

**Рецензент: проф. д-р Петър Георгиев Христов,
професионално направление 9.1. Национална сигурност
(Организация и управление извън сферата на материалното производство),
Юридически факултет, ВСУ „Черноризец Храбър”**

Рецензията се основа на съдържанието на документите представени по конкурс, обявен от ВСУ „Черноризец Храбър” (ДВ, бр. 103 от 23.12.2012 г.), същите публикувани и на интернет-страницата на университета, както и на богати лични впечатления за кандидата. Представените по конкурса документи са постъпили в срок и напълно съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Инструкция №6 към Наредба №3 за академичния състав на ВСУ „Черноризец Храбър”.

1. Обща характеристика на преподавателската, изследователската и други активности на кандидата за заемане на академичната длъжност „доцент”

Конкурсът за заемане на академичната длъжност „доцент” е обявен за нуждите на катедра „Администрация и управление” при факултет Международна икономика и мениджмънт. Единственият кандидат гл. ас. д-р Красимир Недялков започва работа във ВСУ „Черноризец Храбър” през 1998 г., когато е назначен за заместник директор на Колежа по мениджмънт и икономика. От 2009 г. е главен асистент и води лекционни курсове по учебните дисциплини „Институционална система на ЕС”, „Европейска администрация” и „Процес на вземане на решения в ЕС” (ОКС „бакалавър” на специалност „Публична администрация”) и „Институционална система на ЕС” и „Развитие на европейските институции” (магистърски програми „Публична администрация”, „Европейска администрация”, „Управление на международни бизнеспроекти” и др.)

Гл. ас. д-р Красимир Недялков е получил научната степен „доктор” по научна специалност 05.02.24 „Организация и управление извън сферата на материалното производство” през 2009 г. Темата на дисертационния му труд е „Институционалната криза на Европейския съюз в контекста на новите реалности”.

Кандидатът има богат практически опит, който е придобил в участието си като експерт в различни международни проекти, финансирани от ЕС и в концептуалното разработване и практическата реализация на програма за провеждане на студентски стажове в реалните условия на институциите на ЕС.

Като кандидат в конкурса за академичната длъжност „доцент” гл. ас. д-р Красимир Недялков е представил всички необходими документи съгласно ЗРАСРБ

за заемане на академични длъжности. От тяхното съдържание е видно, че той отговаря едновременно на формалните изисквания на посочения закон по чл. 24, ал. 1, т. 2, б. „а” и „г” – повече от две години да е заемал академичната длъжност „главен асистент” и в продължение на повече от две години да е бил специалист от практиката с доказани постижения.

2. Рецензирани научни трудове

От Справката за образователната дейност и Списъка на научните трудове на гл. ас. д-р Красимир Недялков е видно, че той е автор на 23 научни публикации на български и на английски език. За рецензиране са предложени 16 от тях. Извадени от списъка са тези, които са свързани с дисертационния труд, между тях – една монография и две студии. Представените за рецензиране трудове са групирани от техния автор както следва:

- монографии – 2;
- материали и пособия за учебния процес – 2;
- студии в специализирани научни издания - 4 ;
- статии -2;
- доклади изнесени на международни научни конференции – 4;
- доклади от конференции на NISPAsee – 2.

С оглед изискването на чл.24, ал.1, т. 3 от ЗРАСРБ кандидатът е представил публикувани трудове както следва:

1.Европейските институции. Еволюция на кризата, София, Албатрос, 2012, 180 с.

Речниковият състав на заглавието много точно насочва читателя към проблемната ситуация, на която е посветено монографичното изследване. „Постигането на адекватност между целите на ЕС и тяхното институционално осигуряване – заявява авторът в увода, - е въпрос на първостепенна важност за еволюционното му развитие.” За него институциите на ЕС са „инструмент за

постигане целите на съюза”, а институционалната система е „сфера на социално-икономическите отношения, целяща максимално хармонизиране на интересите на цялото /ЕС/ и на неговите части – държавите и народите участващи в него”/стр.7-8/ „В същото време реалностите потвърждават, че десетилетното разширяване на европейската идея едновременно по хоризонтал и по вертикал направи институционализирането ѝ сложен и бавен процес... то изостана от динамиката на средата. Появиха се видими несъответствия между целите, средствата за постигането им и реалните резултати. Някои от тези несъответствия са остри и болезнени и не без основание се определят като криза”. /стр.1/

В научната дейност „проблемът” се отъждествява с „въпроса”, но не всеки въпрос е проблем, а само, който е на границата между известното и неизвестното. Неговото поставяне означава, че старото знание показва своята несъстоятелност, а новото все още не е достатъчно пълно и разгърнато. Кр. Недялков директно назовава нещата: „Практиката на интеграционния процес – пише той, - изпреварва теоретичното му осмисляне... поражда различни, често пъти противоречиви идейни течения и теоретични концепции, които оказват обратно влияние върху процесите...” /стр.3/ „следва разностранната и буйно развиваща се практика, без да е налице обособен и признат клон на научното знание в тази област.” Прегледът на теоретичната дискусия завършва с извод „че в съвременната икономическа теория си противоборстват две тенденции – на противопоставяне на различни теоретични школи и направления и на търсене на възможности за постигане на методологическия им синтез.”

За автора, разглежданият проблем е не само еволюционен, но и интердисциплинарен./стр.9/ Така избраният подход по необходимост води:

Първо - до навлизане в по-дълбочинни теоретични пластове. Изисква по-широка методологична основа и по-дълбоко философско осмисляне на крайните обобщения. За мен начинът, по който е решена тази задача няма аналог в тази област на българската наука.

Второ - подобен подход органично налага строги изисквания за максимално коректно използване на понятийния и терминологичен апарат. Същото се отнася и за начина на представяне на изложението. Използването на обикновения, най-близък до всекидневието и разбираем за повече хора език прави труда достъпен за широк кръг читатели и подходящ за използване в учебния процес.

Авторът се придържа към класическата теория за еволюцията на социалните институции, които в качеството си хранилища на социалното знание оказват директно влияние на човешкия избор като установяват стимули, санкции и ограничения. В аналитичния преглед на предложените от различните научни школи дефиниции на понятието „институция” Кр. Недялков намира ключа за решаването на проблема, като посочва, че при оценката на дейностите за налагане на правилата на наднационалното поведение в рамките на ЕС би могло да се търси пряка връзка между **потребностите на обществото, ценностите на елита и формите за реализация на европейската идея** /курсивът мой – П.Х.”/стр13/

Цялото по-нататъшно изложение може да се резюмира като сполучлив опит да бъдат подведени под общия знаменател на категорията „взаимодействие”: **1/ потребностите на обществото, 2/ ценностите на елита и 3/ формите за реализация на европейската идея**. С аргументи, които извлича от многобройни сполучливо подбрани примери авторът доказва, че в ЕС все още не е намерена „мярата” на въздействието, чрез което посочените три фактора обуславят, пораждат и внасят промени в процеса на изграждане на институционалната система на ЕС.

Постигането на своята цел авторът свързва с прилагането на системния подход./стр19/ Кр. Недялков избира оригинална гледна точка към проблема. В изложението много ясно се откроява постоянният стремеж да се заеме по-добра изходна позиция, от която да се открие по-ясно сложността и по-пълно динамика на обекта на изследване. В контекста на актуалната обществена практика се пораждат принципно нови въпроси, на които нито една тяснонаучна област не е в състояние да даде отговор в рамките на собствения си предмет:

а/ появата на „нови белези на институционалната система на ЕС”, каквито са организации на национално ниво формиращи „неофициални норми на поведение”;

б/ новият „вид организации и връзки между тях”, които на практика неутрализират факторите време и пространство;

в/ неустойчивото представителство на груповите интереси, което води до появата на „подвижни” нива в европейската институционална система. /стр. 50/

В резултат, за първи път, поне в познатата на мен литература, сме свидетели на наистина смел опит – при изследване на институционалната система на ЕС да се излезе извън контекста „точните” науки - икономика, управление, социология, история, право, учение за държавата и да се възприеме интердисциплинарният подход./стр 19/

Рецензираната книга е написана с размах, авторът демонстрира широки и в същото време детайлни знания и информираност за генезиса и развитието на идеите, на които се основава възникването и развитието на ЕС, самата историята на съюза, проблемите, противоречията, техните носители и т.н. Това е необходима предпоставка, за прилагане на интердисциплинарния подход. По важно е да се отбележи, че Кр.Недялков, който принадлежи към категорията млади научни работници демонстрира задълбочено познаване на предметните области и основните методи, които характеризират отделни области на науката Това му позволява да стигне до обобщения и изводи с несъмнено интердисциплинарен характер. Логически се стига до парадоксалния на пръв поглед извод, че хегемонният статут на модерните либерални институции не зависи от лоялността към неолибералната пазарна теория, а от способността политическите, икономическите и социалните пазари систематично да се комбинират със силно бюрократични апарати.

В заключение може да се посочи, че един от съществените резултати е откриването на нови хоризонти за творчески търсения.

2. Развитието на институционалната система на ЕС освен от разгледаните в рецензирания по-горе труд фактори и предпоставки е функция от

цивилизационните, геополитическите, народопсихологическите и редица други дадености, противоречия, тлеещи конфликти и т.н. Според мен, в този контекст следва да се оценят предложените за рецензиране монографично изследване на английски език **“The institutional crisis of the European union”** – *Университетско издателство „Паусий Хилендарски”, 2009*, четири студии и два доклада. Тяхното съдържание гравитира около основното монографично изследване и съдържа едновременно както неговите предпоставки, така и тезисите на идеите за по-нататъшното му обогатяване.

Тъй като монографичният труд „Европейските институции. Еволюция на кризата” според мен изпълнява изцяло изискването на разпоредбата на чл.69, ал.1, т.3 не смятам за необходимо да се отделя повече внимание на останалите предложени за рецензиране трудове. Тук може да се отправи и критична бележка за отсъствието на разделителни протоколи, относно статиите и докладите в съавторство.

3. Лични впечатления, бележки и препоръки

Обединявам двете рубрики доколкото в своята дълбочина те имат обща същност. Свързани с диалектиката на двойката категории „форма и съдържание”. Широкият размах, свободният полет на мисълта и нейния изказ са отличителните белези на човека и изследователя Красимир Недялков. Научното познание обаче трябва да бъде отворено за верификация на постигнатите резултати, особено когато става дума за теоретични изводи. От тази гледна точка научният апарат, прецизността в оформянето на изложението, начинът на изразяване на нестандартни мисли и съждения е по-скоро технологично изискване, което произтича от природата на научното изследване, отколкото въпрос на оригиналност и артистизъм. Основната ми препоръка към Красимир Недялков е за повече прецизност по отношение на детайлите, които в крайна сметка са много важни за възприемане на формата.

Резултатите от изложения в рецензията анализ на преподавателската, научноизследователската и други активности на главен асистент д-р Красимир Александров Недялков категорично показват, че са изпълнени изискванията на разпоредбите на чл. 24, ал. 1 ЗРАСРБ и чл. 53, ал.1 ПЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „доцент”, а именно:

1. Да е придобил ОНС „доктор” ;
2. Да е заемал не по-малко от две години академичната длъжност „асистент”, „главен асистент”, както и алтернативното изискване да е бил специалист от практиката и да има доказани постижения в своята област;
3. Да е представил публикуван монографичен труд, както и алтернативното изискване – равностойни публикации, които да не повтарят представените за придобиване на ОНС „доктор”.

Направените констатации са основание да предложи на членовете на Научното жури да изберат главен асистент д-р Красимир Александров Недялков на академичната длъжност „доцент” по професионално направление 3.7 Администрация и управление (Организация и управление извън сферата на материалното производство (Институционална система на ЕС).

05.02.2012

В а р н а

Рецензент:

проф. д-р Петър Георгиев Христов